

1. Aşırı Otoriter ve Reddedici Aile Tutumu

- Çocuğa söz hakkı tanınmaz.
- Uygulanan kuralların mantıklı bir açıklaması yoktur veya olsa da çocuğa açıklanmaz.
- Kurala uymayanlar cezalandırılmalıdır görüşü hâkimdir.
- Eleştiri ve aşağılama çok sık görülür.
- Sürekli çocukların yanlışları vurgulanır, olumlu hareketleri görmezden gelinir.
- Çocuğa şefkat, sevgi, sıcaklık verilmez.

Aşırı Otoriter ve Reddedici Aile Tutumunun Çocuğun Kişilik Gelişimine Etkileri

- Çocukta kendine güven duygusu oluşmaz.
- Pasif ve edilgen bir kişilik sergilerler.
- Yaratıcılık engellenir.
- Hata yapanlar mutlaka cezalandırılmalıdır görüşünü benimserler.
- Okul yaşamlarında fazla başarılı olamazlar.
- Anne-babalarının (veya bir otoritenin) olmadığı ortamlarda kendilerini boşlukta hissederek ve bir otorite bulma arayışı içine girerler.

2. Aşırı Hoşgörülü Aile Tutumu

- Kurallar yok denecek kadar azdır.
- Aile 'yaşayarak öğrensin' mantığını sürdürerek müdahalede bulunmaz.
- Çocuğa tanınan haklar sayısız, görev ve beklentisi en az düzeydedir.
- Anne-baba çocuğun davranışının yanlış olduğunu görsün bile 'özgür olmalı' anlayışı ile hareket ettiğinden müdahale etmez.

Aşırı Hoşgörülü Aile Tutumunun Çocuğun Kişilik Gelişimine Etkileri

- Anne-babasına hükmeder ve onlara çok az saygı gösterir. Bencil ve şımarık olur.
- Başkaldırıcı olur ve toplum dışı davranışlar sergiler.
- Kuralsızlığa alışkın çocuklar, okuldaki kurallarla karşılaşınca okula ve arkadaş çevresine uyum sağlamakta zorluk çekebilirler.

Her istediklerini elde ettiklerinden bir süre sonra yaşadıkları doyumsuzluk ileride zararlı alışkanlıklar edinmelerine sebep olabilir.

3. Aşırı Koruyucu Aile Tutumu

- Bu ailelerde anne-babalar çocuğa gereğinden fazla özen gösterip onu denetim altında tutarlar. Çocuğun tüm ihtiyaçları büyükleri tarafından karşılanmaya çalışılır.
- Çocuğun başına kötü şeyler gelir diye kendi başına bir şeyler yapmasına izin vermezler.

Aşırı Koruma Nasıl Olur?

- Okul çantasını hazırlamak.
- Giysilerini seçmek ve giydirmek.
- Çocuk kendi yiyebileceği yaşta iken annenin yedirmesi.
- Hata yapmasına izin vermeme,
- Ailenin tüm yaşamını çocuğun etrafında, çocuk-odaklı sürdürmesi.
- Aşırı kontrol etmek.

ATATÜRK İLKOKULU

REHBERLİK SERVİSİ

ANNE BABA TUTUMLARI ve
ÇOCUĞA ETKİSİ

Aşırı Koruyucu Aile Tutumunun Çocuğun Kişilik Gelişimine Etkileri

- Çocuğun aşırı bağımlı, ürkek, çekingen ve güvensiz bir kişilik geliştirmesine neden olur.
 - Çocuğun hatalarının sonucunu yaşayarak öğrenmesine izin verilmez, sorumluluk duygusunun gelişmesi engellenir.
 - Çocuk ileriki yaşamında karar almakta ve uygulamakta zorluk çekeceği gibi yaşama karşı içinde bir korku oluşturur.
 - İnsanlarla iletişim kurmakta güçlük çeker.
- Karşılaştığı sorunlarla başa çıkamayacağına inanır ve sürekli hata yapma eğilimi içindedir

4. Tutarsız Aile Tutumu

- Bu ailelerde çocuğun yaptığı bir davranış bazen çok sert bir tepki alabilirken, bazen de çok olumlu karşılanabilmektedir.
- Tutarsız anne babanın iki çocuğuna karşı farklı tutumu ya da anne babanın kendi eğitim tarzlarındaki farklı tutumları çocukları olumsuz yönde etkileyebilir.

Tutarsız Aile Tutumunun Çocuğun Kişilik Gelişimine Etkileri

- Bir davranışın kimi zaman ödüllendirilmesi kimi zaman da cezalandırılması çocuğun ne zaman, nerede, ne yapacağını bilememesine yol açar.
- Çocuk hangi davranışın nerde ve ne zaman yapılmayacağını kestiremez. Ayrıca yaptığı davranışın doğru olup olmamasından daha çok “Ne zaman yaparsam cezadan kurtulabilirim” düşüncesiyle ilgilenir.
- Çocuk kendini kanıtlamak ve dikkatleri üzerine çekmek için, ürkek, yumuşak huylu, söz dinleyen ya da kendi benliğini ve bağımsızlığını göstermek için kavgacı, sinirli bir çocuk olabilir.
- Zamanla çevrelerindeki insanlara güvenmeyen, her şeyden şüphelenen, kararsız bir kişilik yapısı geliştirebilirler.

5. Mükemmeliyetçi Anne Baba Tutumu

- Anne baba çocuğundan her şeyin en iyisini bekler. Kendi gerçekleştiremediği yaşantıları çocuğunun gerçekleştirmesini ister ve çocuk olduğu gibi kabul edilmez.
- Aile, bedensel ve zihinsel yönden beklentileri karşılama için çocuğu kapasitesinin çok üstünde eğitimlere tabii tutar.
- Çocuktan aşırı titizlik ve temizlik beklenir.
- Kurallar ve kalıplar belirlenir ve çocuğun bunlara mutlaka uyması beklenir.
- Çocuğa bütün çocukça davranışlar yasaklanır. Arkadaş seçimi de aileye aittir.

Mükemmeliyetçi Anne Baba Tutumunun Çocuğun Kişilik Gelişimine Etkileri

- Aşırı titiz ya da tam tersi dağınık çocuklardır.
- Kendilerine güvenleri yoktur.
- Başarısızlığa uğradıklarında kolayca hayal kırıklığı yaşarlar.
- Yanlış yapmaktan korkarlar.
- Okuldaki sıraları hep derli toplu, ders aralarında ödev yapan, grup çalışması yapmak gerektiğinde şikayet eden, bir işi tam yapmak için günler öncesinden çalışmaya başlayan çocuklardır.

6. Güven Verici ve Destekleyici Aile Tutumu

- Sevgi, saygı, huzur, güven ve şeffaflık olan ailede çocuk tüm yönleriyle kabul edilir.
- Anne baba davranışları ile çocuğa uygun birer modeldir, alacağı kararlar konusunda serbest bırakır.
- Aile içinde kurallar ve sınırlar herkes için ve hep birlikte belirlenir ve bu sınırlar içinde çocuk özgürdür.

- Kuralların mantıklı açıklaması yapılır.
- Aile fertlerinin hepsinin eşit söz ve oy hakkı vardır.
- Aileyi ilgilendiren kararlarda çocuğun da fikri alınır.
- Anne baba birbirlerine ve çocuklarına karşı olan duygularında net ve açıktır.

Güven Verici ve Destekleyici Anne Baba Tutumunun Çocuğun Kişilik Gelişimine Etkileri

- Sosyalleşmiş, işbirliğine yatkın çocuklardır.
- Arkadaş canlısı ve duygusaldırlar.
- Sosyal açıdan dengeli ve mutlu bireylerdir.
- Özgüvenleri yüksektir, sorumluluk sahibidirler,
- Kendine ve başkalarına güvenir.
- Yaratıcı ve bağımsızdır,
- Kurallara ve otoriteye saygı duyar.

